

Forslag

til

Lov om offentlige indsamlinger.

Fremsat den 2. december 1969 af *Poul Dam, Gunhild Due, Morten Lange* og *Gert Petersen*.

§ 1. Offentlige indsamlinger må kun finde sted, når de inden indsamlingens påbegyndelse er anmeldt til justitsministeriet eller, for så vidt angår indsamlinger inden for en enkelt politikreds, til vedkommende politimester, i København politidirektøren.

Stk. 2. En indsamling anses som offentlig, når opfordring til at yde bidrag rettes til andre end personer, der er indbyderne personlig bekendt eller har særlig tilknytning til de personer eller institutioner, til fordel for hvilke indsamlingen sker.

Stk. 3. Indsamlinger, der udelukkende finder sted ved gudstjenester eller indendørs møder under vedkommende kirkesamfunds eller mødearrangørers ansvar, anses ikke som offentlige.

§ 2. Justitsministeriet fører efter nærmere derom fastsatte retningslinjer kontrol med offentlige indsamlinger, herunder anvendelsen af de indsamlede beløb.

Stk. 2. Såfremt de for en indsamling ansvarlige personer ikke underkaster sig den i medfør af stk. 1 etablerede kontrol, vil indsamlingen være at forbyde.

Stk. 3. Privat indsamlingskontrol kan kun finde sted efter nærmere af justitsministeriet fastsatte regler.

§ 3. Uanset reglen i § 1 kan indsamling ved mærkesalg eller andre former for gade- og husindsamling alene finde sted efter forudgående tilladelse fra justitsministeren.

Stk. 2. Indsamling ved mærkesalg kan ikke tillades afholdt efter 1. januar 1973.

§ 4. Overtrædelse af denne lov straffes med bøde.

§ 5. Denne lov træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov nr. 178 af 16. maj 1934 om offentlige indsamlinger.

Bemærkninger til lovforslaget.

Den gældende lov om offentlige indsamlinger stammer fra 1934 (lov nr. 178 af 16. maj 1934) og har vist sig vanskelig at administrere på en sådan måde, at der ikke opstår kritik af de trufne afgørelser, navnlig fordi der har udviklet sig en praksis, som næppe kan siges at være forudset ved lovens vedtagelse for 35 år siden.

Spørgsmål vedrørende indsamlingsloven har været rejst i folketingets spørgetid ved flere lejligheder, således i folketingsåret 1966-67 (1. samling, sp. 325) og senest i indeværende folketingsår (sp.

1288). Medlemmer af SFs folketingsgruppe har desuden i folketingsåret 1966-67, 2. samling, fremsat forslag til lov om ændring af lov om offentlige indsamlinger (Tillæg A. sp. 1809). Forslaget, der fremsattes 18. januar 1967 (F. sp. 848), kom til 1. behandling 17. februar (F. sp. 1786) og henvistes til et udvalg, der ikke afgav betænkning.

Da der stadig ikke er ro om indsamlingsloven og dens administration, har socialistisk folkeparti anset det for påkrævet på ny at foreslå loven ændret. De principper, der ligger til grund for det

nu foreliggende lovforslag, kan sammenfattes i følgende:

1. Principielt må der råde indsamlingsfrihed, således at justitsministeriet befries fra den utaknemlige opgave at skønne over, hvilke indsamlingsformål der bør nyde fremme.

2. Borgerne har krav på sikkerhed for, at de indsamlinger, som de opfordres til at støtte, er administreret forsvarligt, og at de indsamlede midler anvendes i overensstemmelse med de offentliggjorte formål.

3. Indsamlingerne bør foregå uden gene for borgere, som ikke ønsker at yde bidrag.

Til de enkelte paragraffer.

Til § 1, stk. 1. Af hensyn til den nødvendige kontrols etablering må offentlige indsamlinger på forhånd anmeldes til justitsministeriet eller, for rent lokale indsamlinger vedkommende, til vedkommende politimyndighed. Da der tænkes gennemført standardregler for kontrollen, skønnes det ufornødent at fastsætte regler for, hvor tidligt inden indsamlingens påbegyndelse anmeldelse skal ske. Der kan også efter omstændighederne være behov for at iværksætte en indsamling med døgnvarsel, f. eks. til katastroferamte, og en tidsfrist ville i sådanne tilfælde være urimeligt hæmmende for formålet.

Til § 1, stk. 2. Definitionen på en offentlig indsamling er overtaget fra den gældende lov.

Til § 1, stk. 3. Reglen svarer til den nugældende lovs § 5 med to ændringer: dels er indsamlinger ved indendørs møder, der afholdes af andre end nu anerkendte trossamfund — altså såvel af ikke-ankendte trossamfund som af andre foreninger m. v., — medtaget under undtagelsesreglerne, hvad der i det store og hele blot er en kodificering af gældende praksis. Dels er undtagelsesbestemmelsen tydeliggjort ved kun at omhandle indsamlinger, der udelukkende foregår på den angivne måde, idet det må anses for u hensigtsmæssigt, at en indsamling, der foregår på flere måder, formelt skulle kunne bestå af en kontrolleret og en ukontrolleret del.

Til § 2 som helhed. Den gældende lovs §§ 3 og 4 er ufornødne efter indførelsen af det almindelige princip i § 1. Reglerne i § 3, stk. 4, om visse dag-

bladsindsamlinger tænkes optaget i de almindelige retningslinjer, der omtales i forslaget § 2, stk. 1. Med hensyn til offentlig indsamling til støtte for politiske partier vil forslaget medføre kontrol af disse indsamlinger, hvilket skal ses i sammenhæng med det af socialistisk folkeparti gentagne gange fremførte ønske om offentlig regnskabsaflæggelse fra de politiske partiers side. For at undgå frygt for, at den til enhver tid siddende regering skulle behandle disse sager partisk, kan kontrollen med partiernes indsamlinger eventuelt henlægges til et organ uden for justitsministerens direkte kontrol.

Til § 2, stk. 1. Kontrollen må bl. a. omfatte: Indsamlingens propagandamateriale, der i sin helhed må være i overensstemmelse med indsamlingens erklærede formål, administrationsudgifternes art og størrelse samt anvendelsen af de indsamlede midler. Det må kunne bestemmes, at en indsamling skal underkaste sig statsautoriseret revision, og at udgifterne ved administrationen af indsamlingen, bortset fra en vis mindre del af de indsamlede midler, skal være garanteret dækket af arrangørerne.

Til § 2, stk. 2. Muligheden for at forbyde en indsamling, der ikke vil underkaste sig fornøden kontrol, skønnes nødvendig, for at kontrolsystemet kan blive effektivt.

Til § 2, stk. 3. En privat etableret indsamlingskontrol vil under visse omstændigheder være en god støtte for justitsministeriet, men en sådan virksomhed kan på den anden side tænkes anvendt til usaglig pression over for arrangørerne af visse indsamlinger, og virksomheden må derfor kunne kontrolleres af justitsministeriet.

Til § 3. Indsamlinger ved mærkesalg eller andre former for gade- og husindsamling vil ofte føles stærkt generende af borgerne, og det vil derfor være rimeligt, at indsamlinger af denne art kun kan finde sted efter speciel tilladelse. Indsamling ved mærkesalg er formentlig særlig besværende, navnlig i betragtning af nutidens trafikpres, og da det synes stadig vanskeligere at skaffe sælgere, vil det være rimeligt at foranledige de pågældende arrangører til at finde andre indsamlingsformer i løbet af en overgangsperiode på tre år, hvorefter alt mærkesalg skal ophøre.